

trajectòries personals i professionals (dedicats al periodisme i amb editors en comú) es veuen reflectides en documents que permeten seguir la relació entre Pla i Fuster. Amb lectures i referents compartits, i trobades i opinions sobre diferents temes, els dos autors van convertir la seva relació d'amistat en una autèntica «conversa infinita». I és fàcil imaginar, en veure la trajectòria del valencià com a defensor dels Països Catalans i de la llengua, i la posició sempre moderada de Pla, que tenien un munt de coses per debatre; algunes d'elles, des de posicions oposades. L'escriptor de Palafrugell va dir, de Fuster: «Representa una nova mentalitat. No és un valencià estricte, ni un català de València, ni un valencià catalanitzat. Fuster és un element normal de la totalitat de la nostra àrea lingüística». Una opinió, com deia, moderada.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Cent anys de Transpirinenc a Cerdanya | Si bé el primer tren que va arribar a Cerdanya va ser el de la línia de Vilafranca de Conflent a la Guingueta d'Ix l'any 1911, a la Baixa Cerdanya no va ser fins al 1922 que el Transpirinenc va unir Barcelona i Puigcerdà passant per Granollers i Ripoll.

Des de mitjan segle XIX, la Cerdanya reivindicava el ferrocarril. El 12 de juliol de 1922 la primera locomotora va arribar a la Molina i el 3 d'octubre a Puigcerdà, i d'aquesta manera va quedar inaugurat. Era el símbol de la modernitat i servia per connectar territoris i facilitar la circulació de persones i mercaderies. A Cerdanya, el tren va contribuir a consolidar l'estiu, però sobretot hi va tenir un paper rellevant facilitant l'accés a la comarca durant els mesos d'hivern, la qual cosa hi va promoure els esports d'hivern, especialment l'esquí.

L'any 1929, la línia es va internacionalitzar i es va connectar amb França. De Puigcerdà a la Tor de Querol-Enveig i d'allà cap a Acs, Tolosa i París. Actualment, la línia de Puigcerdà és l'única de les tres línies transpirinencs que manté el servei. Que sigui per molts anys més!

>> L'estació de Puigcerdà, l'agost passat.

Un Borrell al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya

Pere Borrell Delcaso va ser un pintor i professor de pintors que va néixer a Puigcerdà l'any 1835. És l'autor de l'obra *Fugint de la crítica* (1874), un *trompe-l'oeil* paradigmàtic del segle XIX i que es conserva a la col·lecció del Banc d'Espanya.

A Puigcerdà es conserven algunes pintures de l'artista, sigui en col·leccions privades o públiques. Una de les més significatives és l'obra inacabada *Processó de la Mare de Déu de la Sagristia*, que des del 1955 decora l'escala de l'Ajuntament de Puigcerdà. Des del gener d'enguany, aquest oli sobre tela és al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, en procés de conservació i restauració.

L'obra, de grans dimensions (190 x 290 cm), representa la processó de la Mare de Déu de la Sagristia pel carrer Major de Puigcerdà, un 8 de setembre.

Aquesta intervenció servirà per netejar l'obra i protegir-la de la degradació perquè es conservi d'una manera òptima.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

La primera ruta biomimètica de Catalunya

A continuació desenvoluparé tres temes naturalístics. El primer és una iniciativa de l'Ajuntament de Sant Jaume de Llierca, que ha proposat una ruta biomimètica, un concepte nou de recorregut per aprofundir en la relació entre l'ésser humà i la natura. S'hi pretén potenciar que les persones observin la naturalesa amb

l'objectiu de trobar solucions útils a problemes molt diversos. En aquesta ruta nova pel municipi de Sant Jaume hi ha quinze tòtems instal·lats amb codis QR i té una durada d'una hora i mitja, aproximadament. Amb aquesta iniciativa s'hi vol atreure un tipus de turisme amant del benestar, i que, a més, vulgui aprofitar per fer salut i adquirir més coneixements sobre la natura aplicada al dia a dia i també a la tecnologia.

Aquest és un dels primers passos per posar en marxa el futur Observatori del Benestar La Brutau, un projecte que semblava utòpic i cada dia està més a prop de convertir-se en una realitat.

>> La ruta biomimètica de Sant Jaume de Llierca. (Foto: QUIM ROCA)

La comarca, lliure de la plaga de l'eruga del boix

El Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa ja ha confirmat que la comarca ha superat aquesta plaga de l'espècie invasora. Emili Bassols, tècnic del parc natural, afirma que estem en un punt en què hi ha molt poca papallona i molts d'intents de rebrotar per part dels boixos que no s'han mort. Sembla que les boxedes més afectades són les que estan situades a zones de sotabosc, que tenen cobertura forestal i unes determinades condicions d'humitat. En canvi, les boxedes més exposades, més obertes i a més altitud tenen més oportunitats de mantenir-se. Un tractament con-